

Институт за јавно здравје
Institute of public health
Instituti i shëndetit publik

Директор Асс. д-р Шабан Мемети

Циркулаторните болести, главен јавно здравствен предизвик во 21 век

**Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика
и едукација**

Подготвил: М-р д-р Вјоса Речица

Институт за јавно здравје
Institute of public health
Instituti i shëndetit publik

Вовед

Кардиоваскуларните болести се група на болести на срцето, крвните садови (артериите, капиларите и вените).

Причините за појава на кардиоваскуларните болести се различни но најчести се Атеросклероза и / или хипертензија.

Покрај тоа со стареењето се случуваат голем број на физиолошки и морфолошки промени кои доведуваат до зголемен ризик за појава на кардиоваскуларни болести кои може да бидат асимптоматски кај голем број на луѓе.

Институт за јавно здравје
Institute of public health
Instituti i shëndetit publik

Јавноздравствени аспекти на кардиоваскуларните болести

Според Светската здравствена организација (СЗО), од хронични незаразни болести секоја година во светот умираат 38 милиони луѓе, од кои 28 милиони кај земјите со низок и среден приход;

Кардиоваскуларните болести се водечка причина за смртност во светот со 17,5 милиони луѓе годишно проследено од ракот од кој умираат 8,2 милиони луѓе, од респираторните болести 4 милиони и дијабетот 1,5 милиони луѓе.

Сите овие четири групи на болести предизвикуваат околу 82% од сите смртни случаи.

Според Европската мрежа за кардиоваскуларни болести (EHN) и Европското здружение за Кардиологија (ESC) околу четири милиони луѓе во Европа и 1,5 милиони луѓе во ЕУ умираат од кардиоваскуларни болести и мозочен удар.

Институт за јавно здравје
Institute of public health
Instituti i shëndetit publik

Јавноздравствени аспекти на кардиоваскуларни болести

Од сите смртни случаи од КБВ, се проценува дека 7.3 милиони се должат на коронарната срцева болест и 6.2 милиони поради мозочен удар

Се смета дека до 2030 година, речиси 23.600.000 луѓе ќе умрат од кардиоваскуларни заболувања, воглавно од срцеви заболувања и мозочен удар

Над 82% од „прематурни,, глобални смртни случаи (возратс под 70 години) од КБВ се случуваат кај земјите со низок и среден приход подеднакво кај мажите и жените.

Незаразните болести како во Македонија, така и во светот и Европа се водечка причина за смрт на населението.

Европско здружение за Кардиологија (ESC) и Европската мрежа за срцеви болести (EHN) процениле дека трошоците за здравствена заштита на ЕУ годишно изнесуваат до 196.000.000.000. Трошоците варираат од 4% во Луксембург до 17% во Естонија, Латвија и Полска.

Институт за јавно здравје
Institute of public health
Instituti i shëndetit publik

Фактори на ризик

Речиси 60% од оптоварувањето со болести во Европа, пресметано според DALY, се должи на неколку водечки фактори на ризик:

висок крвен притисок (12.8%);

тутун (12.3%);

алкохол (10.1%);

зголемен холестерол во крвта (8.7%);

прекумерна телесна тежина (7.8%);

намален внес на овошје и зеленчук (4.4%) и

физичка неактивност (3.5%), (3,2 милиони смртни случаи)

прекумерна алкохолизираност (3,3 милиони смртни случаи годишно)

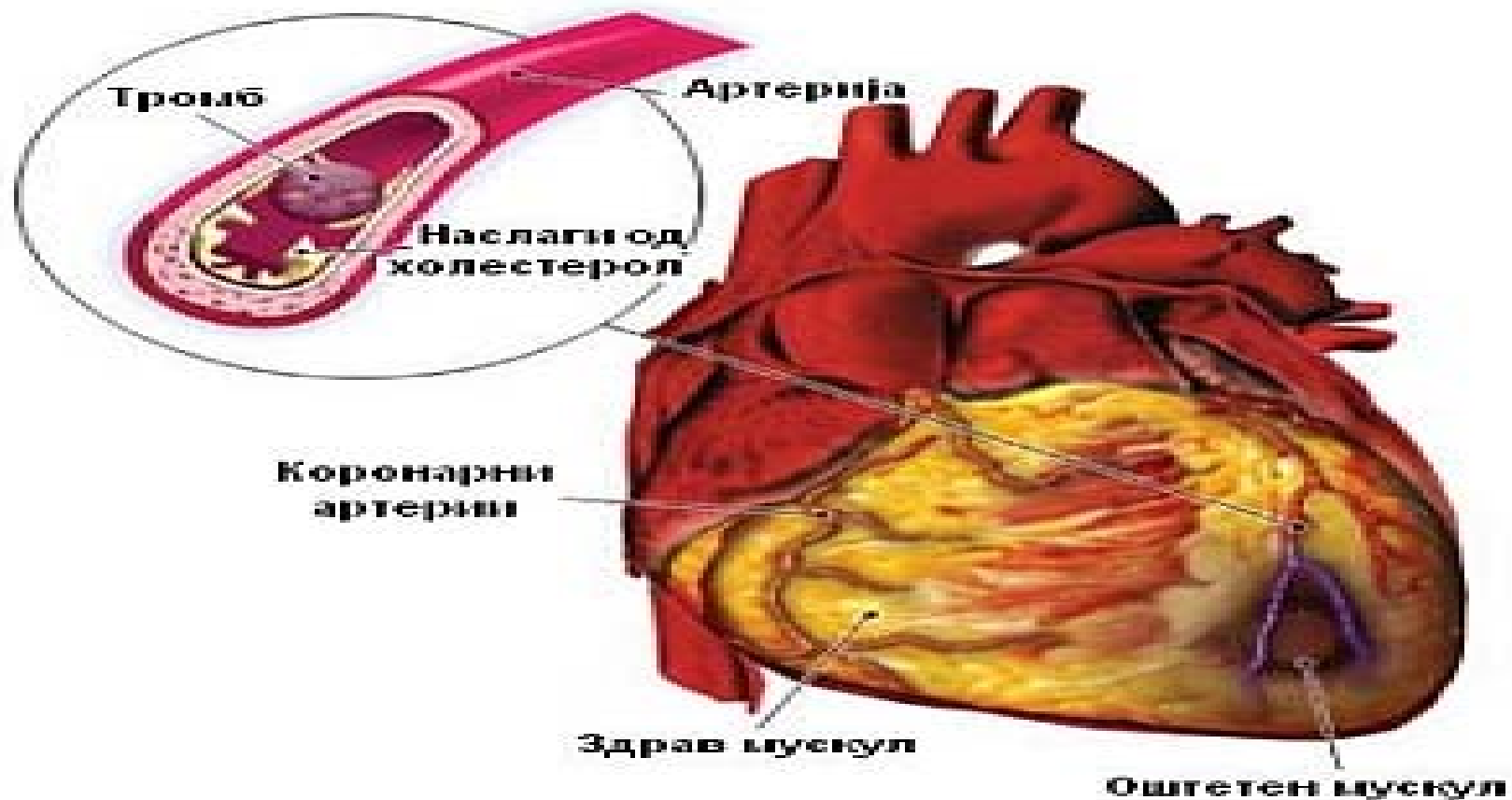
прекумерно користење на сол во исхраната (1,7 милиони смртни случаи годишно)

високо ниво на глукоза, стрес, прекумерен внес на шеќер, фамилијарна историја, психосоцијални фактори, аерозагадување итн.

Институт за јавно здравје
Institute of public health
Instituti i shëndetit publik

Фактори на ризик

Институт за јавно здравје
Institute of public health
Instituti i shëndetit publik

Фактори на ризик